

INTERJÚ NASZÓDI ANDORRAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy az 1956-os forradalmat és szabadságharcot szokatlan és mindmáig csak kevésbé vizsgált nézőpontból vizsgálja. Az interjúalany a kisgyermekkorában történt eseményekről beszél, s mivel ebből következően csak kevés információval rendelkezett, illetve sajátos volt az eseményekkel kapcsolatos tapasztalata, ezért kiváló lehetőséget jelent a mai kor fiataljainak, hogy általa megismerjék, milyen is volt gyermekként átélni az akkori eseményeket.

A feladat nagyjából egy órát vesz igénybe.

Elsősorban **történelem és osztályfőnöki órák** ideális, ötödiktől tizenkettedik osztályig, bizonyos feladatokat akár ennél alacsonyabb évfolyamokon is kipróbálhatunk. (Pl. Csics Gyula naplója)

Nevelési célok: A tanuló megismeri és átérzi a forradalom és szabadságharc áldozatainak a sorsát, szolidáris velük. Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.

Felismeri, hogy amikor egy esemény bekövetkezett az okait kutatjuk, nemcsak azt a kérdést kell feltenni magunknak, hogy miért következett be az esemény, hanem azt is, hogy miért nem valami más történt helyette. Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Dolgozók Pártja (MDP), népköztársaság, ÁVH, egypártrendszer, pártállam, koncepciók, perek, intervenció, holokauszt, vészidőszak

Mindszenty József, Kádár János.

Az 1956-os forradalom főbb vidéki helyszínei; 1944, 1945, 1956. október 23., 1956. november 4., Miskolc.

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Órát megelőző házi feladat és szorgalmi feladat
- A videó megtekintése és annak feldolgozása
- Házi feladat

A tananyagegységet **szóbeli értékelés zárja**, az elvégzett többletfeladatok **jeggyel értékelhetők**.

II. A foglalkozás előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: nézzék az órát megelőzően valamelyik tévéhíradót, s egy számukra fontos hírről készítsenek rövid naplóbejegyzést, s hozzá valamiféle illusztrációt; esetleg nyomtassanak hozzá egy jellemző képet vagy dokumentumot, mely szintén a történéshez kapcsolódik.

Szorgalmi feladat az órát megelőzően: Kérdezzék meg a gyerekek idős rokonaikat vagy nagyszüleiket, mivel játszottak gyerekkorukban! Ha tudnak, vigyenek az órára korabeli gyermekjátékokat! (Mivel az utóbbi feladat valamelyest időigényes lehet, érdemes legalább egy-két héttel feladni, s a gyerekeket folyamatosan emlékeztetni rá.)

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

III. A foglalkozás

Ráhangoló kérdések: (5 perc)

Voltál-e szemtanúja vagy részese életedben valamilyen nagy horderejű történelmi eseménynek? Ha igen, mit láttál és hogyan emlékszel rá vissza?

A szüleid / nagyszüleid meséltek-e valaha olyan dolgot, amikor szemtanúja vagy részesei voltak valamilyen fontosabb történelmi eseménynek? Hogyan meséltek róla, milyen érzésekkel?

Tekintsük meg közösen a Naszódí Andorral készült interjút! (11 perc)

Vitassák meg a gyerekek az alábbi kérdéseket:

-Milyen dolgokra emlékszik vissza Naszódí Andor, melyek a történelemmel kapcsolatosak?

(Az interjúalany édesanyja találkozott vérző fiatalokkal; az édesapja hallgatta a Szabad Európa Rádiót, de nem beszélt a politikáról; Nagy Imre beszéde; a szomszéd család Svájcba szökött – érintettek lehettek a holokausztban; az avasi kilátó égése; Diósgyőr irányából lövéseket hallott)

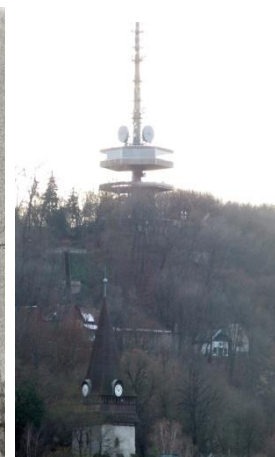
-Melyek azok, melyek a gyermekkor emlékei, s csak lazán kapcsolódnak a történelemhez?

(Nagy Imrének „nagyon kellemes hangja volt”; a szomszédok; a szomszéd fiúval („Robival”) való közös játék illetve annak búcsúajándéka; „Hermina néni” finomságai; a szülei félelme)

-Miben különbözik a gyermekek és a felnőttek visszaemlékezése 1956-ról? (Ehhez javasolt előtte más 1956-os visszaemlékezőkkel készült interjút vagy interjúkat is megtekinteni.)

Az interjúban említett kilátóról négy kép:

(A második képen látható építmény valóban 1956-ban pusztult el, szovjet tank lőtte szét – lásd: <http://miskolcblog.blogspot.hu/2011/04/az-avasi-kilato.html>)

Mit tudtok, milyen épületek szenvedtek károsodást vagy semmisültek meg a lakókörnyezetekben 1956-ban! Miért Budapesten és a nagyobb városokban volt jelentősebb a kár és a pusztítás?

„Egy mondat a zsarnokságBÓL” - Az interjúban említik a „fehér könyvet” (Ellenforradalmi erők a magyar októberi eseményekben). Órán lehetőség van belőle felolvasni, megbeszélni, tanári magyarázatot fűzni hozzá. (Pl. a Kossuth téri sortűz Kárad-kori torzított beállítása.)

<http://sala.uw.hu/EEMOE3.pdf>

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

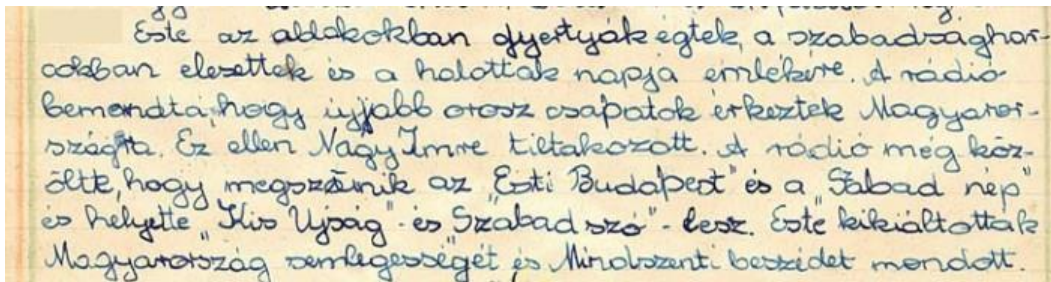
56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Az alábbi szövegek és képek Csics Gyula, egy tizenkét éves fiú 1956-os naplójából származnak. A kisgyerek a forradalom és szabadságharc idején a Röck Szilárd utca 10-ben élt, s szorgalmasan jegyzetelt abba a kis füzetecskébe, mely aztán 2004-ben előkerült. Párosítsd a szövegek száma mellé a hozzá tartozó illusztrációt, majd próbáld meg beírni az adott naplóbejegyzéshez tartozó sorba!

(A naplót 2006-ban, a forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóján adták ki. A teljes könyv történelmi előszóval, betűhív átirattal és a szerző utószavával elérhető:

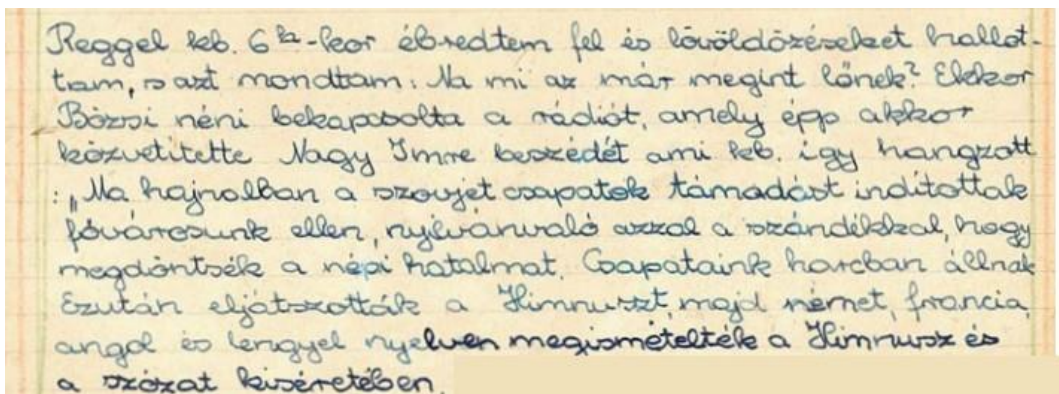
<http://www.rev.hu/rev2/htdocs/hu/kiadvanyok/csicsnaplo.pdf>)

1.

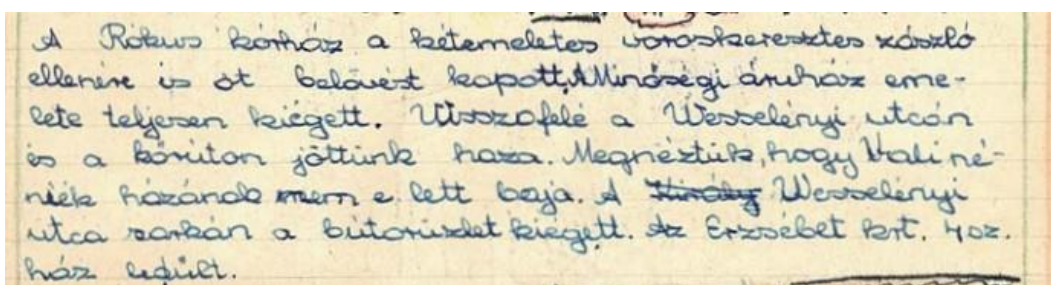
Este az alkakokban gyertyák égtek, a szabadságharcban elesettek és a halottak napja emlékére. A rádió bemondta, hogy újabb orosz csapatok érkeztek Magyarországra. Ez ellen Nagy Imre tiltakozott. A rádió még közölte, hogy megszűnik az "Esti Budapest" és a "Szabad nép" és helyette "Hívó Ujra" és "Szabad szó" lesz. Este kiköltöztették Magyarországot semlegességét és Miholtszenti beszédet mondott.

2.

Reggel kb. 6^h-kor ébredtem fel és lövöldözéseket hallottam, azt mondtam: Na mi az már megint lönek? Ekkor Bözsi néni bekapcsolta a rádiót, amely epp akkor közvetítette Nagy Imre beszédét ami kb. így hangzott: „Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen, nyilvánvaló ezzel a szándékkal, hogy megdöntsék a népi hatalmat. Csapataink harcban állnak. Ezután eljátszották a Himnuszot, majd német, francia, angol és lengyel nyelven megismételték a Himnusz és a szöveget kísérletben.

3.

A Röck Szilárd ház a kétemeletes vonaskeresztes közeli ellenére is öt balóert kapott. Miholtszenti emléke teljesen kiegészült. Utasok felé a Wesselényi utcán és a körúton jöttünk haza. Megnéztük, hogy Kati néniék házához menn-e lett baja. A ~~Hívó~~ Wesselényi utca szélén a bitonistát kiegészült. Az Erzsébet kert. 402. ház eléült.

4.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

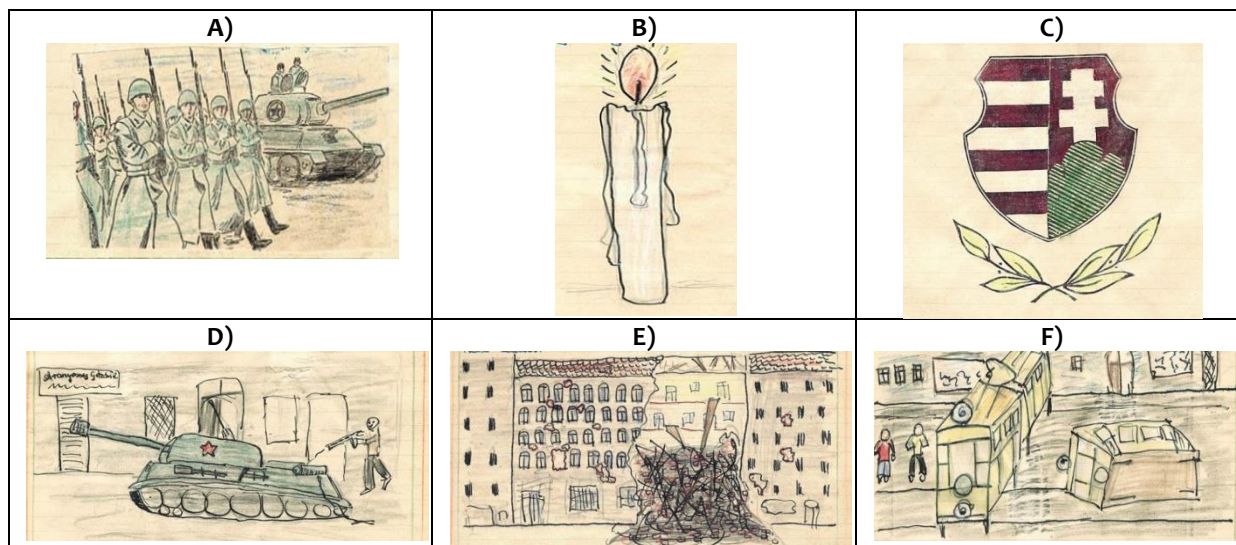
En ugyan sajnáltam a sok jó környezet, de mindezeket azt mondta, had legyen. Liptai aki itt lakik az átjáróban is velem jár a Ligyósihoz lopott is két könyvet: látuk még a feldűtött villamosokat is:

5.

Itt már többen mondták, hogy a Sztálin szobor itt van a körút és a Rákóczi út kereszteződésénél. Ezután mivel a tankok nem tudták a körúton menni a mi utcánkon jöttek és azonban talárvöldezték úgyhogy kilyukadt az aszfaltja és az utca csupa dag lett.

6.

Ez a Nagy Imre miniszterelnök beszédét mondott. Beszédében megígérte, hogy megszűnik az ÁVH, nemzeti ünnep lesz március tizenötödike. Továbbá megígérte, hogy hazánk címere ifjúságunk követelése szerint újból a Szent István címer lesz, és hogy 24 óra belül az orosz csapatok megkezdik a kivonulást.

Szöveg	Kép betűjele	Dátum
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Dátumok:

1956. október 23. (24-ei bejegyzés)
 1956. október 23. (24-ei bejegyzés)
 1956. október 28.
 1956. november 1.
 1956. november 4.
 1956. november 9.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

IV. Házi feladat

Az alábbi kép Miskolcon készült.

Toronyalja utca az Avasi templom alatt, 1955 (Kép forrása: Fortepan.hu) Ez volt nagyjából az interjúalany lakókörnyezete 1956-ban.

Gyűjtsenek a tanulók képeket a saját lakóhelyükről, településükről különböző korszakokban a Fortepan.hu oldal segítségével. Próbálják meg megválaszolni, hogyan változott meg a település képe azóta. Nézzenek utána, voltak-e olyan épületek vagy emlékművek, melyek elpusztultak vagy megrongálódtak 1956-ban! Szorgalmi feladat: a lakóhelyen a régi fényképnek készítsék el a mai párját, lehetőleg ugyanarról a helyről fényképezve!

Az alábbi oldalon keressenek Miskolcon vagy annak közelében forradalmi eseményt!

http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_maps&view=find&Itemid=195

V. Megoldás

Szöveg	Kép betűjele	Dátum
1.	B	1956. november 1.
2.	A	1956. november 4.
3.	E	1956. november 9.
4.	F	1956. október 23.
5.	D	1956. október 23.
6.	C	1956. október 28.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.